

YAVAŞ GAMATS GAMATS YAVAŞ

Aida G.
Gerçek G.
Halil İ. K.
Hripsime K.
İsmail K.
Mehmet O. Ç.
Metaksya D.
Taguhi G.
Özlem D.

YAVAŞ GAMATS - YAZ OKULU YARI RESMİ GAZETESİ 11 - 17 AGUSTOS 2014 ● SAYI: 2

Akıp geçen günlerimiz

10 Haziran 2014 tarihinde, Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin web sitesinde ikinci Yavaş/Gamats yaz okulunun düzenleneceği bildirisiyle başladı serüvenimiz. Sitedeki haberi okuyan biz eğitimciler heyecanla başvuru formunu yaptık ve nihayetinde kendimizi bu güzel projenin içerisinde bulduk. 11 Ağustos sabahı uçaklarımız havalandı ve Kocaeli-Derbent'e doğru yola koyulduk. Öğle saatlerine doğru uçaklar inişe geçti, ilk tanışma ve kaynaşmalar başladı. Aslında bizi bekleyen o kültür şöleni ise, oteleddydi.

Pek de yorucu olmayan bir yolculuktan sonra birçoğumuz öğle saatlerinde otele varmıştık. Tabii herkesin aklında aynı soru vardı: "Acaba bizi ne bekliyor?" Daha ilk dakikalardan itibaren, sıcak rüzgarlar esmeye başlamıştı. Bu sıcak rüzgar dediğim;

Ağustos'un ortasında, o yakan güneşin esintileri değil tabii ki...

İlk izlenimin önemini inkar edenimiz yoktur. Bunun en başında da fiziksel görünüm gelir ki, dilini bile bilmediğiniz insanların görünümünü, ilk etapta sizin için birçok şey ifade edebilir. İki ülkeden katılımcılar şurada da şüphesiz hemfikirdir: Biz ne kadar da çok birbirimize benziyoruz.

Diyalog sürecinde her zaman için benzerliklerden yola çıkarız. Bize medyanın lanse ettirdiği gibi bir uçurum yokmuş ortada. Toplumumuzdaki tabirle anlatayım: Onlar da kara kaşlı, kara gözlü, orta boylu Anadolu insanı. Hatta Taguhi'yi teyzeme, Arshaluys'u dayıma, Hayk'ı ise sevdiğim bir dostuma benzettim. Volodya da Türk sinemasından bir isme benziyor ama

hatırlamak isteyince akla gelmez bilirsiniz. Bir Avrupalı gördüğümüzde "baksana mav kesin ecnebidir. Sarı saçlı, uzun boylu mavi gözlü, açık tenli..." deriz. Bu insanlar aslında bizim yıllardır omuz omuza yaşadığımız o Millet-i Sadık'a'nın torunlarından başkası değil.

Pazartesi, ilk günümüzdü. Açılış konuşmaları, tanışmalar, yaz okulunun akışı, söyleşiler, soru ve cevaplar, sohbetler, espri ve en sonunda "Öteki Kasaba" adlı filmle beraber belki de "bir gün bu kadar güzel değerlendirilir" demişizdir odalarımıza çekildiğimizde. Projeye gönül verenler derslerine gerçekten iyi çalışmış...

Salı, ikinci günümüzdü. Benim gibi bülten grubunda yer alanlar, sabahları bir saat ekstradan faaliyetler içerisinde. Sabah saatlerinde, Aydın Uğur ve Zakarya Mildanoğlu bizlere güzel bilgiler verdi. Kulak kesildik, sorularımızı da ihmal etmedik. Akşam yemeğinin ardından, "Komşular" isimli güzel bir filmin eşliğinde geceyi noktalyorduk.

Bugün çarşamba, üçüncü gündeyiz. Günlerini bu kadar dolu ve faydalı geçirenler var mıdır merak ediyorum. Murat Belge, bizim sınırdan geçemediğimiz ülkenin insanlarının aslında edebiyatımızdan çıkmadığını söylüyordu, o hikayelerle büyümüştük çünkü biz. Zakarya Mildanoğlu

da ikinci kez aldığı mikrofonla, ülkemizde Ermeni vatandaşların basın yayın alanındaki yerinden ve bizim neredeyse tamamını ilk kez duyduğumuz yayınlardan bahsetti ve 'biz uzun zamandır bu sektörde de varız' dedi.

Kenan Çayır, günün son mikrofon sahibiydi ve Ermenilerin ders kitaplarımızdaki yerinden bahsetti. Soruların ardından bir bilgi şölenini daha bitiriyorduk. Proje koordinatörleriyle yaptığımız söyleşi esnasında, yedi gün boyunca otel de miyiz dokundurması işe yararmış zannediyorum; bu akşam yemeğimizi dışarıda yiyeceğiz. İkinci bültenin dağıtımıyla gün noktalanacak... Bizse bir sonraki günün heyecanı içerisindeydik...

Նույնը - Aynı

Ասացվածքները մեր ամենօրյա կյանքի անբաժանելի մասն են կազմում: Դրանք օգտագործվում են արտահայտելու մեր կարծիքը, զգացմունքները կամ ցանկությունները, օգնում են մեր խոսքը դարձնել ավելի տպավորիչ: Յուրաքանչյուր լեզու և մշակույթ ունի իրեն բնորոշ և յուրահատուկ ասացվածքները: Մակայն միևնույն ասացվածքը նույն իմաստով կարող է օգտագործվել տարբեր մշակույթներում: Մա ցույց է տալիս տարբեր մշակույթների ընդհանրությունները և որոշակի երևույթների վերաբերյալ ընդհանուր վերաբերմունքը: Թե հայերենում և թե թուրքերենում կան ասացվածքներ, որոնք ունեն նույն գործածությունը՝ ր: Ահա դրանցից մի քանիսը՝

Atasözleri günlük hayatımızın ayrılmaz parçaları. Duygularımızı, düşüncelerimizi ifade etmek için kullandığımız atasözleri konuşmamızı daha etkili kılıyor. Her kültürün kendine ait atasözleri olsa da bazıları bir çok farklı kültürde bulunabiliyor. Bu, kültürler arasındaki benzerlikleri gösteriyor. İşte Türkçe ve Ermenice'de aynı olan atasözleri:

1. Խնձորը (թուրքերենում խնձորի փոխարեն օգտագործվում է տանձ բառը) ծառից հեռու չի ընկնում: Armut dibine düşer
2. Հաչող շունը չի կծում: Havlayan köpek ısırmaz
3. Ինչ ցանես այն կհնձես: Ne ekersen onu biçersin
4. Լավ ընկերը նեղության մեջ է երևում: Dost, kara günde belli olur.

Թագուհի

Yavaş Gamats Yaz Okulu, Avrupa Birliği tarafından finanse edilen 'Ermenistan-Türkiye Normalleşme Süreci Destek Programı' kapsamında gerçekleştirilmektedir. Ամառային դպրոցն իրականացվում է Աջակցություն Հայաստան-Թուրքիա կարգավորման գործընթացին ծրագրի շրջանակներում Եվրոպական միության ֆինանսավորմամբ:

Մուրադ Բելզե

Յճիփսիմեն - Արհա

Այսօր մենք գրուցեցինք գրականագետ Մուրադ Բելզեի հետ: Ձրույցի ընթացքում տեղեկացանք ինչպես նրա կյանքի, այնպես էլ նախասիրությունների մասին: Նա ծնվել է մտավորականի ընտանիքում: Հայրը լրագրող էր, գրող, տնտեսական և քաղաքական “Կադրո” ամսագրի հիմնադիրն է եղել, 1960ական թվականներին նա մեկնում է Գերմանիա՝ խուսափելով քաղաքական ճնշումներից: Մայրը շատ կրթված կին է եղել, տիրապետել է ֆրանսերեն և անգլերեն լեզուներին, սակայն շատ դժբախտ ճակատագիր է ունեցել: Մուրադի հասարակական գործունեության վրա մեծ ազդեցություն է թողել իր մորեղբայրը, ով նույնպես անդամակցել է “Կադրո” ամսագրին և հետագայում նշանակվել է Ալբանիայի դեսպան:

Մուրադը առաջին ամուսնությունից ունի 2 զավակ: Երկրորդ կինը կինոաստղ է և շատ գեղեցիկ է: Մուրադը նշեց, որ նա սիրում է պատրաստել, հատկապես հնդկական և չինական

խոհանոցների պատկանող ուտեստներ: Թեպետ նա կարևորում է ոչ թե խոհանոցի ազգային պատկանելությունը, այլ համայն որակները: Նա հիմա շատ չի պատրաստում, քանի որ կինը շատ է անհանգստանում իր կազմվածքի համար՝ անվանելով նրան “վտանգավոր խոհարար”:

Նա ուներ նաև, որով սիրում էր նավարկել, ձկնորսությամբ զբաղվել, իր ընկերների և մտերիմների հետ ժամանակ անցկացնել:

Մուրադը նաև պատմեց, որ նա շատ հայ ընկերներ ունի, ովքեր հասարակ մարդիկ են, որոնց միջոցով նա կարողացել է լավ ճանաչել հայ մարդուն: Իսկ այն հարցին թե ինչ պետք է անել հայ թուրքական կոնֆլիկտը լուծելու համար, Մուրադը առանձնացրեց հետևյալ միտքը. “Դժվար է լինել հայ: Լուծումը ներքին է: Դադարե՛ք ստել”:

Ընդհանրությունների Համատեքստում

Մետաքսյա

Ընդհանուր ուտելիք, երաժշտություն, հագուստ, լեզվամտածողություն և այլն: Թե այս հատկանիշներից հատկապես որն են ընտրել, Յավաշ-Կամատցե ծրագրի երիտասարդները և ինչ են մեզ ներկայացնելու խմբերով՝ այդ մասին մեզ պատմում են հենց իրենք:

Արդեն 2 օր է, Յավաշ-Կամատցե ծրագրի մասնակիցները բաժանվել են խմբերի և փնտրում են հայերին և թուրքերին բնորոշ մշակութային ընդհանրություններ, ինչն էլ ծրագրի վերջում խմբով ներկայացնելու են մյուսներին:

Ես գրուցեցի 4 խմբերի տարբեր մասնակիցների հետ և կարողացա որոշ տեղեկություններ իմանալ խմբերի մասին:

Peace-բազմազգ լինելով, խումբն իրեն անվանել է խաղաղություն, որը նաև կոչ է, իրենց ազգերի մեջ խաղաղություն սերմանելու և պահելու: Մասնակիցները ներկայացնելու են հայերենի խոսակցականում առկա բառեր, որոնք վերցված են թուրքերենից: Խումբն ունի իր լոգոն՝ խաղաղության նշանը, որի ներքում մասնակիցները, յուրաքանչյուրն

իրենց լեզվով, գրել են խաղաղություն բառը:

Harmonia-այս խումբը գտնում է, որ ամեն ինչ պետք է ներդաշնակության մեջ լինի, այդ թվում՝ հայերի և թուրքերի միջև ընկերությունը: Խումբը ներկայացնելու է հայ տղայի և թուրք աղջկա մասին պատմություն:

MerhaBarev-երկու լեզուների՝ մերիաբա և բարև յոզույնի խոսքերի միավորումից էլ Գայանեի առաջարկով ձևավորվեց այս խմբի անվանումը: Խումբը կներկայացնի ազգային այն երգերը, որոնք կան 2 լեզուներով:

Akhtamar-խմբի անվանումն առաջարկել են թուրք երիտասարդները՝ Վանա

Շեմերենիկ չոր շառատ!

Mehmet O. Ç.

Zakarya Mildanoğlu Ermeni basın tarihi sunumunda Ermenilerin Çevirmenler Bayramı olduğu bilgisini paylaştı. Bu çarpıcı bilgiden hareketle, Yavaş Gamats boyunca oldukça zorlu bir işi üstlenen çevirmenlerden Alin Ozinian ile mesleği üzerine söyleştik.

Mehmet Osman: İki dil arasında düşünmek çok zor birşey olsa gerek. Biz hayranlıkla dinliyoruz. Çeviri yaparken nasıl bir mekanizma işletiyorsun?

Alin: Sanıyorum ilk olarak şundan başlamak gerekiyor: Başarılı çeviri yapabilmek için ne gerekiyor? Sadece dil bilmek ile sınırlı değil çevirmenlik yapmak. Önce konuya hakim olmak gerekiyor. Dil dışında, örneğin burası için, Türkiye-Ermenistan ilişkileri ile ilgili olarak gündemi takip etmeniz gerekiyor. Sıkıntılarını bilmeniz gerekiyor. İki taraf için de düşüncenin bir felsefesi, mantığı var. Bir Türkiyeli ve Ermenistanlı gibi düşünmeyi becerebilmenizle ilgili olan birşey olduğunu düşünüyorum.

M.O.: Tam da bu bağlamda, dün Aydın Uğur'un konuşmasında hoşgörüyü kavramı ile ilgili bir anlaşmazlık oldu. Sen bunu nasıl yorumluyorsun?

A.O.: Tolerans dediğimiz kavramın Türkçesi de sorunlu bir çeviri. Hoşgörmek! Yani kimi hoş görürsün? Bir günahı,

sıkıntısı olanı hoşgörürsün. Ermenice'de “katlanmak” demek hoşgörü. Yani kelime olarak çevirdiğimizde sen karşındakine katlanıyorsun. Aynı Ermenistan'dan katılımının dediği gibi “ben dövmüyorum!”.

M.O.: “...ama dövebilirim!”

A.O.: “Dövebileceksen dövmüyorum, katlanıyorum, bir şekilde dışımı sıkıyorum.” Bu örnekteki gibi tercüme yapıpken ne söylediklerinden ziyade ne kastettiklerini anlamamız gerekiyor. Türkiye-Ermenistan arasında da, konferanslarda da sorun yaşıyoruz, çevirmen sıkıntımız var. Ermenice-Türkçe, Türkçe-Ermenice, profesyonel çevirmenimiz yok denecek kadar az.

M.O.: Peki üniversitelerde Ermeni Dili ve Edebiyatı üzerine akademik çalışmalar yapılıyor mu?

A.O.: Var, ama az mezun veriyor. Dediğim gibi, sadece dil bilmekle yapılabilecek birşey değil. Bu İngilizce-Türkçe çeviri yapan birisi için de böyle. Bir sürü İngilizce bilen insan var. Ama çeviri yapmak başka birşey..Ermenice-Türkçe konusunda bu eksiğin farkedilip çalışmalar yapılması gerekiyor. Şu anda ciddi bir tercüman açığıımız var.

լճի կղզու անունով: Մասնակիցները ներկայացնելու են երկու ազգերի խոհանոցները: Վերջում սպասվում է անակնկալ:

Հետաքրքիր, բազմազան և ուսուցանող գաղափարների 4 տարբեր ռումբեր, իսկ պայթյունին ականատես կլինենք օգոստոսի 16-ին: